

УНИВЕРЗИТЕТ СИНГИДУНУМ
Департман за последипломске студије
Данијелова 32, Београд

ВЕЋУ ДЕПАРТМАНА ЗА ПОСЛЕДИПЛОМСКЕ СТУДИЈЕ

Одлуком Већа Департмана за последипломске студије 4-242/2017. одобрена је докторска дисертација ма Симоне Жикић "Аспекти комуникације у савременом тимском лидерству", а за ментора је постављен др Александар Фатић, научни саветник Институт за филозофију и друштвену теорију, Универзитет у Београду. За чланове комисије су постављени др Миодраг Шуваковић, редовни професор ФМК и др Драгана Стојановић, ванредна професорка ФМК. Одлуком Већа Департмана за последипломске студије 4-74-1/2021 од 15. априла 2021. комисија за оцену и одбрану докторске дисертације је проширена са још два члана: др Александра Булатовић, научна сарадница, Институт за филозофију и друштвену теорију, Универзитет у Београду и др Лука Бешлагић, доцент ФМК.

о чему подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Основни подаци о кандидату и докторској дисертацији

Кандидаткиња Симона Жикић рођена је 1989. године. Основне и мастер академске студије комуникација и односа са јавношћу завршила у Београду. Тренутно завршава докторске студије на Факултету за медије и комуникације у Београду. Поред формалног образовања, обучава се за рад из области развоја каријере и пословних вештина у земљи и иностранству. Усавршавала се за тренера и саветника у мултинационалним компанијама.

Приредила је неколико приручника из области пословних комуникација, стратешког планирања и односа са јавношћу. Лидерка је и консултанткиња на многобројним пројектима, како научним тако примењеним. Покренула је велики број хуманитарних кампања у којима и данас активно учествује.

Запослена је на Факултету за медије и комуникације на позицијама: ПР и маркетинг менаџер и предавач у области комуникација и односа са јавношћу. Такође, запослена је и на Институту за филозофију и друштвену теорију, Универзитета у Београду у звању приправница - истраживачица; реализује курсеве у Линк групи (Интернет и Бизнис академија); консултанткиња је на различитим пројектима (про боно и комерцијалним).

Кандидаткиња има следећи објављени рад категорије М 24 чиме је испуњен предуслов за одбрану докторске дисертације:

Жикић, С. (2019), “Анализа и политика организационе културе”, Српска политичка мисао (ш. 193-208), Београд: Институт за политичке студије,

линк: <http://www.ips.ac.rs/publications/analiza-i-politika-organizacione-kulture/>

ISSN: 0354-5989

UDK 316.734:005.7

DOI <https://doi.org/10.22182/spm.specijal2019.12>

Преостали објављени радови:

M53

Жикић С. (2016), “Употреба Каизен филозофије у управљачким структурама компанија у Србији”, AM Journal of Art and Media Studies No 11 (pp. 171-180), Београд: Факултет за медије и комуникације,

линк <https://fmkjournals.fmk.edu.rs/index.php/AM/article/view/158/pdf>

ISSN: ISSN 2217-9666 - printed, ISSN 2406-1654 – online

UDK 005.1 (520)005 (497.11)658 (497.11)

Докторска дисертација кандидаткиње Симоне Жикић је урађена на укупно 168 страна, од чега 14 страна чине прилог и списак литературе. Списак литературе обухвата 197 референци које чине научни радови, књиге, зборници радова, законски прописи као и електронски извори. Уз основни текст дисертација садржи и 0 слика, 1 табела и 0 графикона.

Докторска дисертација кандидаткиње Симоне Жикић је била подвргнута провери софтвером за установљавање преклапања/плагијаризма (iThenticate Plagiarism Detection Software).

Укупан процентуални износ запажених преклапања износи 8% дисертације. Све појединачне подударности су мање од 1%.

2. Предмет и циљ истраживања

Лидерство као дисциплина постало је тема за академске студије услед растуће сложености и обима информација у компанијама и медијским организацијама која је захтевала студије и развијање специфичних вештина и квалитета лидера помоћу којих је лидер могао да развија опште принципе који су, у већини ситуација, били ефикасни, а да истовремено не мора да критички процењује све бројне и често несавладиве информације о појединцу, ситуацији, организацији, итд. Технологија је, са своје стране, можда допринела стварању потребе за теоријом лидерства и за развијањем специфичног скупа вештина које карактеришу лидерство. Пошто се такозвана „технолошка револуција“ у ствари састоји из

раста и напретка технолошких решења са којима еволутивни напредак човека ни изблиза не може да држи корак (технологија се развија много брже него наше способности), усложњавање избора и околности на основу којих се морају доносити одлуке захтева теорију, то јест формулисање добро проверених „пречица“ којима је, у већини ситуација, могуће одлучивати.

Питања која се на основу потребе за развијањем вештина којима ће се процес организационог руковођења унапређивати у светлу све сложенијих околности у којима се мора одвијати данас су сажета у теми лидерства, која представља интердисциплинарну област у којој су нови увиди чести, брзи, а академско истраживање све динамичније прати практично експериментисање и усвајање нових технологија лидерства у великим организацијама. Стога је тема којом се ова дисертација бави правовремено истраживана и истовремено носи велики потенцијал за развијање једне младе и динамичне интердисциплинарне области хуманситичких студија, у којима кандидаткиња показује како академски, тако и лидерски потенцијал.

Кандидаткиња Симона Жикић је у докторској дисертацији истраживала вештине и модалитете комуникације као генеричке елементе различитих меких вештина које сачињавају појам савременог лидерства у култури, медијима и институцијама уметности. Рад на дисертацији се води савременим трендом у студијама лидерства, који се заснива на развијању теоријских поставки, то јест на потреби за теоријским уопштавањем тих вештина на начин који (1) омогућава плодну теоријску разраду и развијање методологије и (2) додатно унапредио примену тих, све разнороднијих и бројнијих, вештина њиховим приближавањем (*'streamlining'*).

У развијању дисциплине изучавања лидерства, услед наведених разлога, данас доминирају два приступа: један је заснован на индустријској, организационој, па и социјалној психологији, и почива пре свега на експериментима који се изводе у организацијама и на закључцима о понашању запослених или чланова организација. Други приступ је модернији и заснован је на „меким вештинама“, које почивају на теоријским увидима који се тестирају не само у организацијама, него у свим доменама људске интеракције: свакодневна комуникација, психотерапија, доношење личних одлука, итд. Овај приступ омогућава да се вештине лидерства, које укључују меке вештине, дефинишу, изучавају и развијају као универзалне, дакле не само као технологије доношења одлука и управљања у организацијама, него као универзалне људске емоционалној интелигенцији“ коју је формулисао и покренуо Денијел Голман. Дисертације се креће управо у овом смеру и нуди резултате који су истовремено теоријски занимљиви и практично корисни.

Циљ докторске дисертације је да сагледа и истражи комуникацију као генеричку особину меких вештина у лидерству, са посебним нагласком на развијање емоционалне интелигенције лидера као једног од најопштијих квалитета лидера у контексту меких вештина. У том смислу дисертација излази из домена комуникологије и представља

интер/транс-дисциплинарни захват у теорију управљања са комуниколошке тачке гледишта.

3. Хипотетички оквир истраживања

На основу циљева рада произилази следећи хипотетички оквир који се састоји од генералне хипотезе и посебних хипотеза. Кандидаткиња је поставила научне хипотезе које је успешно теоријски расправљала и аргументовала у дисертацији.

Генерална хипотеза:

Општа хипотеза дисертације је да претежан садржај појма лидерства сачињава управо комуникација, и да се изучавањем комуникационих вештина може доћи до закључака који имају директне последице за квалитет лидерства у целини.

Посебне хипотезе су:

1. Практично унапређивање лидерства као вештине може се постићи обуком у конкретним комуникационим вештинама (слушање, комуникационо управљање конфликтима, мотивација тима, итд.).
2. Успешно лидерство у тиму, осим што проистиче из комуникационих вештина лидера, утиче и на развијање комуникационе осетљивости и вештина и самих чланова тима.
3. Успешно лидерство засновано на комуникацији повећава укупну емоционалну интелигенцију чланова тима, а тиме истовремено чини тим ефикаснијим и отпорнијим на организационе тешкоће.

4. Методологија истраживања

Приликом израде докторске дисертације, примењене су различите научне методе које омогућују валидно остварење научног и друштвеног циља истраживања.

Примењене методе укључују компартивну анализу литературе, организационих стратегија и искуства, интервјуе (у домену илустрације битних теза).

Кандидаткиња је применом дескриптивне методе описала реално стање у организационим контекстима лидерства, као и методу моделовања и дефинисања полазних становишта из области комуникације и лидерства. Ове области укључују интерперсоналну, формалну и неформалну, хоризонталну и вертикалну комуникацију, као и лидерске стилове, нивое слушања, тимске споразуме, норме, вредности, итд.

5. Кратак приказ садржаја докторске дисертације

Рад се састоји из једанаест делова, укључујући увод и закључак.

Први део је уводни, наведена је позадина рада, хипотезе, циљ рада, опис методологије и коришћене методе у раду.

Други део објашњава концепт организације, менаџмент и обрасце рада.

У трећем делу се описује и анализира значење и процес комуникације.

Четврти део поставља питања о корпоративној култури, њеном значењу, деловању и сврси.

У петом делу се говори о вредностима у лидерству, значају вредности за појединца и за колектив.

Шести део описује и анализира процесе формирања тима и тимског споразума.

У седмом делу се промишља о лидерским карактеристикама.

Осми део објашњава вештине слушања, процес слушања у комуникацији лидера и тима.

Девети део се односи на улогу идентитета у процесима комуникације и лидерства, али и емоционалној интелигенцији.

У десетом делу се разматра и промишља појава криза и како се кризама управља.

Једанаести део чине закључна разматрања.

6. Постигнути резултати и научни допринос докторске дисертације

Осим анализе и елаборације постојећих знања, дисертација постиже специфични научни допринос рада. Овај допринос се састоји у методолошком и супстантивном уопштавању самог појма и методологије лидерства са тачке гледишта комуникације. У дисциплинарном смислу, тај научни допринос доприноси формулисању специфичне интердисциплинарне тачке гледишта за даље студије лидерства; наиме тачке гледишта која уједињује комуникологију, науку о управљању и примењену филозофију, пре свега теорију вредности, у интерпретацији како квалитета лидера, тако и техника и стратегија лидерства.

Оригиналност и аутентичност дисертације, пре свега је методолошка, и самим тим може да допринесе унапређењу студија лидерства у целини: дисертација полази од структурисане анализе постојећих, значајних сазнања и анализа у области методологије лидерства, али иде даље од саме анализе: она тежи да фокус посматрања лидерства истовремено теоријски поједностави и садржински обогати, сагледавањем комуникације не само као једне од општих „меких вештина“ које сачињавају вештину лидерства, него као претежни садржај лидерства као вештине и квалитета. Сама та теоријска амбиција пред кандидаткињу је поставила аргументационе изазове који дисертацију неминовно чине оригиналном и дају јој перспективу да понуди значајан допринос постојећем стању науке о лидерству, као и комуникологије.

7. Мишљење и предлог Комисије о докторској дисертацији

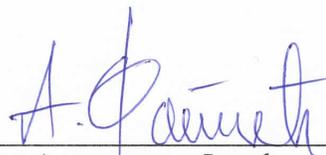
На основу свега изложеног Комисија је мишљења да докторска дисертација кандидаткиње Симона Жикић по својој теми, приступу, структури и садржају рада, квалитету и начину излагања, методологији истраживања, начину коришћења литературе, релевантности и квалитету спроведеног истраживања и донетим закључцима задовољава критеријуме захтеване за докторску дисертацију, те се може прихватити као подобна за јавну одбрану.

Сагледавајући укупну оцену докторске дисертације кандидата Симоне Жикић под називом *Аспекти комуникације у савременом тимском лидерству* предлажемо Већу департамента за последипломске студије и Сенату Универзитета Сингидунум да прихвати напред наведену докторску дисертацију и одобри њену јавну одбрану.

Потврђујемо својим потписом, под пуном професионалном одговорношћу, да су подаци у Извештају веродостојни и у потпуности тачни, укључујући тачну категоризацију научноистраживачких резултата кандидата, а све у складу са Правилницима и актима Универзитета.

Београд, 07/05/2021.

Ментор:

др Александар Фатић, научни саветник

Институт за филозофију и друштвену теорију, Универзитет у Београду

Чланови комисије:

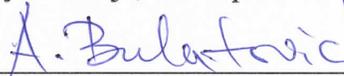
др Миодраг Шуваковић, редовни професор

Факултет за медије и комуникације, Универзитет Сингидунум

др Драгана Стојановић, ванредна професорка

Факултет за медије и комуникације, Универзитет Сингидунум

др Александра Булатовић, научна сарадница

Институт за филозофију и друштвену теорију, Универзитет у Београду

др Лука Бешлагић, доцент

Факултет за медије и комуникације, Универзитет Сингидунум